

Suvestinė redakcija nuo 2003-05-01 iki 2015-09-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1998, Nr. [60-1705](#), i. k. 0981010ISTAVIII-800

LIETUVOS RESPUBLIKOS POLICIJOS RĖMĖJŲ ĮSTATYMAS

1998 m. birželio 18 d. Nr. VIII-800
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos piliečių, talkinančių policijai (toliau – policijos rėmėjų), veiklos teisinius pagrindus, jų teises, pareigas, socialines garantijas ir atsakomybę.

2 straipsnis. Policijos rėmėjas

Policijos rėmėjas yra netarnaujantis policijoje ar Lietuvos kariuomenėje, įskaitant kario savanorio tarnybą, Lietuvos Respublikos pilietis, savanoriškai padedantis policijai šio bei kitų įstatymų ir teisės aktų nustatyta tvarka.

3 straipsnis. Policijos rėmėjų veiklos organizavimas ir jų mokymas

1. Policijos įstaigos vadovo įsakymu policijos rėmėjas, atsižvelgiant į šio prašymą ir į policijos įstaigos poreikius padėti jai tam tikroje srityje, įtraukiamas į policijos rėmėjų prie policijos įstaigos sąrašą.

2. Asmenys, įtraukti į policijos rėmėjų prie policijos įstaigos sąrašus policijos įstaigos vadovo sprendimu šio įstatymo 4 straipsnyje nustatytoms funkcijoms atlikti, gali būti paskirti į policijos vadovaujamas organizacines struktūras, sudarytas teritoriniu ar policijos veiklos krypties principu.

3. Policijos rėmėjas paties prašymu ir suderinus su kitos policijos įstaigos vadovu gali būti perkeltas į kitos policijos įstaigos policijos rėmėjų prie policijos įstaigos sąrašą.

4. Policijos rėmėjų mokymą organizuoja policijos įstaiga. Mokymo reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos policijos generalinis komisaras.

ANTRASIS SKIRSNIS POLICIJOS RĖMĖJŲ FUNKCIJOS

4 straipsnis. Policijos rėmėjų funkcijos

Policijos rėmėjai, neviršydami šio įstatymo nustatytų įgaliojimų, padeda policijai:

- 1) užtikrinti žmogaus teises ir laisves;
- 2) saugoti viešąją tvarką;
- 3) prižiūrėti eismo saugumą;
- 4) kontroliuoti, kaip laikomasi aplinkos apsaugos ir tvarkymo reikalavimų;
- 5) užkardyti nusikaltimus bei kitus teisės pažeidimus ir juos atskleisti;
- 6) įgyvendinti teisės pažeidimų prevencijos priemones;
- 7) teikti visokeriopą pagalbą asmenims, nukentėjusiems nuo nusikaltimų, kitų teisės pažeidimų ar nelaimingų atsitikimų, arba tiems, kurių būklė bejėgiška;
- 8) gelbėti žmones ir turtą stichinės nelaimės ar kito ypatingo įvykio, keliančio grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui, atveju;

9) kartu su policijos komisariatų savivaldybių policijos nepilnamečių reikalų inspektoriais, globos ir rūpybos darbuotojais lankytis asocialiose šeimose nepilnamečių teisių užtikrinimo, jų nusikalstamumo prevencijos klausimais.

TREČIASIS SKIRSNIS POLICIJOS RĖMĖJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

5 straipsnis. Policijos rėmėjų teisės

1. Policijos rėmėjai turi šias teises:

1) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka kartu su policijos pareigūnais panaudoti specialiąsias priemones;

2) reikalauti, kad asmenys laikytųsi viešosios tvarkos ir nepažeidintų įstatymų.

2. Kartu su policijos pareigūnais saugodami viešąją tvarką, policijos rėmėjai turi šias teises:

1) padėti policijos pareigūnams sulaikyti ir pristatyti asmenį į policijos įstaigą įstatymų numatytais atvejais;

2) įstatymų nustatyta tvarka įeiti į gyvenamąsias ir kitas patalpas, kad būtų užkirstas kelias nusikalstamai veikai ar sulaikytas nusikaltėlis, stichinės nelaimės ar kito ypatingo įvykio, keliančio grėsmę žmonių gyvybei, sveikatai ar turtui, atveju;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1435](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1680 (2003-04-24), i. k. 1031010ISTA0IX-1435

3) jei įtariama, kad yra padaryta nusikalstama veika ar administracinis teisės pažeidimas, stabdyti transporto priemones.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1435](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1680 (2003-04-24), i. k. 1031010ISTA0IX-1435

6 straipsnis. Policijos rėmėjų pareigos

1. Policijos rėmėjai privalo:

1) gavę pranešimą apie daromą nusikaltimą ar kitokį teisės pažeidimą, pastebėję rengiamą ar daromą nusikaltimą ar kitokį teisės pažeidimą, imtis priemonių užkirsti jam kelią, nedelsdami pranešti policijai, organizuoti įvykio vietos apsaugą, kol atvyks policijos pareigūnai, nustatyti liudytojus, suteikti kitokią pagalbą policijos pareigūnams, tiriantiems nusikaltimo ar teisės pažeidimo aplinkybes;

2) suteikti neatidėliotiną medicinos pagalbą nukentėjusiesiems, bejėgiškos būklės asmenims;

3) imtis visų galimų priemonių asmens, valstybės, įmonių, įstaigų ir organizacijų turtui gelbėti stichinių nelaimių, katastrofų, avarijų ir kitų ypatingų įvykių atvejais;

4) laikyti paslapyje konfidencialią informaciją ar patikėtas tarnybos paslaptis;

5) atlikdami pavestas funkcijas, nešioti nustatyto pavyzdžio atpažinimo ženklą, prisistatyti, pateikti policijos rėmėjo pažymėjimą;

6) laikytis įstatymų, kitų teisės aktų, patikėtas užduotis atlikti laiku ir tiksliai.

2. Policijos rėmėjai, atlikdami savo funkcijas, privalo gerbti ir užtikrinti žmogaus teises bei laisves.

KETVIRTASIS SKIRSNIS PRIĖMIMAS Į POLICIJOS RĖMĖJUS. ATLEIDIMAS IŠ POLICIJOS RĖMĖJŲ

7 straipsnis. Priėmimas į policijos rėmėjus

1. Policijos rėmėju gali tapti ne jaunesnis kaip 18 metų, mokantis lietuvių kalbą, neteistas Lietuvos Respublikos pilietis, pagal asmenines ir moralines savybes tinkantis būti policijos rėmėju.

2. Asmuo, norintis tapti policijos rėmėju, pateikia prašymą policijos įstaigos vadovui. Prašyme pretendentas išipareigoja vykdyti policijos rėmėjui keliamus reikalavimus, nustatytus šiame įstatyme. Šaulių sąjungos, judėjimo „Stabdyk nusikalstamumą“, kitų visuomeninių organizacijų, kurių įstatai įpareigoja kovoti su nusikalstamumu, vadovai gali pateikti

rekomenduojamų būti policijos rėmėjais asmenų sąrašus kartu su sąraše esančių asmenų prašymais tapti policijos rėmėjais.

3. Prieš įrašant asmenį į policijos rėmėjus, tikrinama, ar pretendentas atitinka policijos rėmėjams keliamus reikalavimus. Jei būtina, organizuojamas atitinkamas mokymas.

4. Patenkinus prašymą, pretendentas įrašomas į policijos rėmėjus policijos įstaigos vadovo įsakymu. Apie nepatenkintą prašymą pranešama jo pateikėjui ir ši rekomendavusiai organizacijai.

8 straipsnis. Policijos rėmėjo pažymėjimas ir atpažinimo ženklai

1. Policijos rėmėjui išduodamas pažymėjimas, prie krūtinės segamas atpažinimo ženklas, prireikus – raištis ant rankovės. Jų formą ir nešiojimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos policijos generalinis komisaras.

2. Atlikdamas pavestas funkcijas, policijos rėmėjas nešioja atpažinimo ženklus.

3. Atleidus policijos rėmėją, atpažinimo ženklai turi būti grąžinti.

4. Policijos įstaigos vadovo sprendimu, suderintu su savivaldos vykdomąja institucija, gali būti nustatytas policijos rėmėjo uniformos pavyzdys ir jos dėvėjimo tvarka.

9 straipsnis. Atleidimas iš policijos rėmėjų

1. Policijos rėmėjas policijos įstaigos vadovo įsakymu išbraukiamas iš policijos rėmėjų prie policijos įstaigos sąrašo:

1) paties prašymu;

2) dėl policijos rėmėjo vardo diskreditavimo, netekęs institucijos, kuriai jis atstovauja, pasitikėjimo ir gavus jos motyvuotą siūlymą;

3) jei jis neatitinka šio įstatymo 7 straipsnio reikalavimų.

2. Policijos įstaigos vadovo sprendimas gali būti apskustas Lietuvos Respublikos policijos generaliniam komisarui. Šio sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

PENKTASIS SKIRSNIS

POLICIJOS RĖMĖJŲ SOCIALINĖS GARANTIJOS IR ATSAKOMYBĖ

10 straipsnis. Policijos rėmėjų teisinės garantijos

1. Policijos rėmėjų gyvybę, sveikatą ir orumą, kaip ir policijos pareigūnų, gina įstatymai.

2. Teisėti policijos rėmėjų reikalavimai ir nurodymai yra privalomi asmenims, įmonėms, įstaigoms, organizacijoms bei pareigūnams.

3. Už policijos rėmėjų, kaip ir policijos pareigūnų, teisėtų reikalavimų ir nurodymų nevykdymą atsakoma įstatymų nustatyta tvarka.

11 straipsnis. Policijos rėmėjų socialinės garantijos

1. Valstybė išmoka vienkartinę pašalpą policijos rėmėjui, jei jam atliekant policijos rėmėjo funkcijas buvo padaryti kūno sužalojimai, dėl kurių jis tapo:

1) I ar II grupės invalidu – 60 MGL dydžio;

2) III grupės invalidu – 40 MGL dydžio.

2. Jei policijos rėmėjas, atlikdamas policijos rėmėjų funkcijas, žuvo, jo šeimos nariams (sutuoktiniui, nepilnamečiams vaikams (įvaikiams), vaikams, gimusiems po žuvusiojo mirties) ir nedarbingiems asmenims, kurie buvo žuvusiojo išlaikomi ar jo žuvimo dieną turėjo teisę gauti jo išlaikymą, išmokama lygiomis dalimis 120 MGL dydžio vienkartinė pašalpa.

3. Pašalpos nemokamos, jeigu:

1) policijos rėmėjas žuvo ar susižalojo darydamas tyčinę nusikalstamą veiką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-1435](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1680 (2003-04-24), i. k. 1031010ISTA0IX-1435

2) policijos rėmėjo žuvimo ar susižalojimo priežastis buvo apsvaigimas nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų;

3) policijos rėmėjas nusižudė, kėsinosi nusižudyti ar tyčia save sužalojo;

4) policijos rėmėjo žuvimo ar susižalojimo priežastis buvo transporto priemonės vairavimas neturint teisės ją vairuoti arba perdavimas ją vairuoti asmeniui, apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar toksinių medžiagų arba neturinčiam teisės ją vairuoti;

5) policijos rėmėjo sveikata sutriko ar jis mirė dėl ligos ar karo veiksmų ir jei tai nesusiję su policijos rėmėjo funkcijų vykdymu.

4. Šių pašalpų išmokėjimo tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

5. Kai dėl pavojingos teisės pažeidėjo veikos policijos rėmėjas suluošinamas ar kitaip sužalojama jo sveikata, įstatymų nustatyta tvarka jam atlyginama turtinė ir neturtinė (moralinė) žala.

12 straipsnis. Išlaidų atlyginimas

Policijos rėmėjui gali būti atlygintos transporto, ryšių ir kitos išlaidos, kurių jis turėjo atlikdamas pavestas funkcijas. Sprendimą dėl šių išlaidų atlyginimo priima ir jų sumatą tvirtina policijos įstaigos vadovas.

13 straipsnis. Policijos rėmėjų apdovanojimas

1. Policijos rėmėjas, pasižymėjęs saugant viešąją tvarką ir visuomenę, užkardant nusikalstamas veikas, gali būti policijos įstaigos vadovo ar kitų institucijų paskatintas padėka, pinigine premija bei apdovanotas ar pristatytas aukštesniam apdovanojimui įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1435](#), 2003-04-03, *Žin.*, 2003, Nr. 38-1680 (2003-04-24), i. k. 1031010ISTA0IX-1435

2. Už didelius nuopelnus policijos rėmėjas gali būti pristatytas valstybiniam apdovanojimui.

14 straipsnis. Policijos rėmėjų atsakomybė

1. Policijos rėmėjai už neteisėtus veiksmus atsako įstatymų nustatyta tvarka.

2. Policijos įstaigos vadovas turi teisę įspėti policijos rėmėją už veiksmus, nesuderinamus su policijos rėmėjų veikla, ir apie tai pranešti rekomendaciją pateikusiai organizacijai.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

SPECIALIŲJŲ PRIEMONIŲ PANAUDOJIMAS IR VEIKLOS FINANSAVIMAS

15 straipsnis. Specialiųjų priemonių išdavimas ir panaudojimas

1. Specialiųjų priemonių išdavimo policijos rėmėjams atvejus ir leidžiamų išduoti specialiųjų priemonių rūšis nustato Lietuvos Respublikos policijos generalinis komisaras.

2. Specialiosios priemonės gali būti išduodamos tinkamai parengtiems policijos rėmėjams atlikti pavestas funkcijas tik kartu su policijos pareigūnais.

3. Specialiųjų priemonių panaudojimo sąlygas reglamentuoja Policijos įstatymas.

16 straipsnis. Policijos rėmėjų veiklos finansavimas

Policijos rėmėjų veikla finansuojama iš valstybės biudžete Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos skirtų lėšų, iš specialių kovos su nusikalstamumu bei teisėtvarkos pažeidimais fondų, miestų ir rajonų savivaldybių bei visuomeninių organizacijų lėšų.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1435](#), 2003-04-03, Žin., 2003, Nr. 38-1680 (2003-04-24), i. k. 1031010ISTA0IX-1435

Lietuvos Respublikos policijos rėmėjų įstatymo 5, 11 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas